

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2611
Toplantı Tarihi/Sayısı : 19.3.2024/44
Karar Numarası : 2024/347
Başvuran : U. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Ceza infaz kurumunda bulunan başvuranın odasında bir dişi ve bir erkek muhabbet kuşu bulundurmasının engellendiği iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, bulunduğu ceza infaz kurumunda kendi koğuğu dışındaki oda ve koğuşlarda muhabbet kuşu bulundurulduğundan haberdar olduğunu, bu nedenle kendisinin de bir dişi ve bir erkek muhabbet kuşu almak istediğini ancak bunun yerine beş yıl boyunca beş çift erkek muhabbet kuşu almak zorunda bırakıldığını, Ö. isimli İdare memurunun kendisinde bulunan iki adet erkek muhabbet kuşunu dışarı çıkarması karşılığında ve koğuştaki diğer arkadaşlarının da konuyla ilgili Kuruma dilekçe yazması halinde bir dişi ve bir erkek muhabbet kuşu bulundurabileceğini kendisine bildirdiğini, gereğini yapmalarına rağmen sorununun çözüme kavuşmadığını, sorunun çözülmesi için çeşitli makamlara dilekçe yazdığını, koğuş araması sırasında konuyu infaz ve koruma başmemuruna ilettiğini ancak sonuç alamadığını iddia etmekte, bir dişi ve bir erkek muhabbet kuşu temini için Kurumumuzun girişimlerde bulunmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

4. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

“...f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasaēı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuçlarını takip etmek; ...i) zgrlēinden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuçlarını takip etmek...”.

5. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısmı şoyledir:

“(1) Ayrımcılık yasaēı ihlalinden zarar grdēi iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diēer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir”.

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “n incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin ilgili kısmı şoyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediēi, ... yönlerinden incelenir. ”.

7. Mezkr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şoyledir:

“(1) n inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadıēı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediēi, ayrımcılık yasaēı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadıēının tespiti açısından incelenebilirliēin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) n inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliēi esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları tařımadıēının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”.

IV. DEēERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılıēın önlenmesi ile bu ilkeler doērutusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasaēı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuçlarını takip etmek, zgrlēinden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Bununla birlikte başvuru, başvuranın bulunduēu ceza infaz kurumunda bir dişi ve bir erkek muhabbet kuşu almak istediēi halde beş yıldır beş çift erkek muhabbet kuşu almak zorunda bırakıldıēı, bir dişi ve bir erkek muhabbet kuşu almasına engel olunduēu iddiasıyla maēduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin olup başvuru 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacaēı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasaēı ve ulusal nleme mekanizması kapsamında deēerlendirilememektedir.

11. Öte yandan başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesi neticesinde; İzmir 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun 21/11/2023 tarihli yazısında, kurum kantininde muhabbet kuşu satışının yapılmadığı, bu nedenle başvuranın talebi üzerine bir çift muhabbet kuşunun görevlendirilen personel aracılığıyla kurum dışından temin edildiği, görevli personelin temin edilen kuşların cinsiyetini tespit edebilme eğitiminin ve sorumluluğunun bulunmadığı, bu itibarla görevli personelin ve Kurumun herhangi bir ihmalinin bulunmadığı ve ayrıca başvuranın, kendi adına kayıtlı hâlihazırda bir çift kuşunun bulunduğu, Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in "Bulundurulabilecek hayvanlar ile diğer eşyalar" alt başlıklı 15'inci maddesinde de belirtildiği üzere sadece bir çift kuş bulundurma hakkının bulunduğu belirtilmiştir.

12. Başvuranın dilekçesi, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

19/3/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye